

var faldet bort, men denne Hovedegenskab „frit Hartkorn“ fandtes dog ved ethvert Begreb af hvilken som helst Sædegaard, men, naar dette frie Hartkorn er bortfaldet, er tillige derved saavel det oprindelige Begreb af, og den oprindelige Definition paa en Sædegaard, bortfaldet, som ogsaa alle de hidtil værende Undtagelser fra dette Begreb, thi der er Intet, hvorpaa disse Undtagelser nu kunne anvendes. Man vil vel nemlig ikke gaae hen og og sige, at, skjøndt de virkelige Sædegaarde med et tilstrækkeligt Antal Tønder Frihartkorn, fordi dette Hartkorn er forsvundet, ere bortfaldne, saa maa dog de Gaarde, der hidtil undtagelsesvis ere blevene betragtede som Sædegaarde, alligevel endnu kunne vedblive at betragtes som saadanne og udøve den tidligere Valgret. Herved vilde man komme til at danne en ganske behynderlig, berettiget Valgklasse for Fremtiden, der vilde svinde sammen i den ene Retning, fordi de egentlige Sædegaarde, som netop ere Massen, vare borte, og man maatte altsaa klippe det Meste bort foroven og en lille Deel for neden, og i Midten fandt man neppe det Tilstrækkelige tilbage, for at opretholde det System, man vil forsvare. Jeg nægter aldeles ikke, at den nu foreliggende Banskfelijkheid er en ganske simpel Følge deels af, at en for os vigtig Lovgivning ikke er kommen frem — jeg tør jo ikke mere sige til den belovede Tid; thi man har jo meent, at det ikke er blevet os lovet — men allensafs ikke til den forhaabede Tid, og deels af, at man saa ikke har gjort det, som man ellers altid gjør, naar man ikke kan ombygge sin Bygning, nemlig sætte en Støtte til den gamle Bygning. Banskfigheden for os er fremkaldt derved, at man ikke, saasnart man indsaar, at man ikke kunde skaffe en fuldstændig Communallov frem, undersøgte: hvorledes er den nærværende Communallov beskaffen, og hvorledes kunne vi lempe den saaledes, at den kan vedblive at gjælde, uden at være altfor anstødelig; thi anstødeligt er det unægteligt, at vi have ladet Staten betale for at affinde sig med Frihartkornsbestdederne, og dog ladet dem vedblive at besidde en af de væsentligste Forrettigheder, som de have havt, netop for at forsvare deres Frihartkorn; thi de have havt denne Forret, for at forsvare det frie Hartkorn i Kamp med

Resten, og vi have nylig seet et Beviis paa, at det er farligt at lade dem beholde den; vi have seet et Reglement for Rjorselsvæsenet bestemt saa gunstigt for de store Bestdedere ligeoverfor de smaa, at jeg synes, at Regleringen alene af dette Exempel skulde see, hvilken Fare de gif imøde, og hvilken Uret den understøttede ved at opretholde et System som dette. Jeg har vel meget lidet Haab om at faae disse mine Ansøelser gjorte gjældende ligeoverfor de mægtige Jurister, som ere vedblevne at være mægtige til Trods for den Affmag, de have viist for vor hele Forfatning (Hør!); men alligevel har jeg anseet det for min Pligt, her at udtale, hvori jeg troer, at Banskfigheden ligger. Den ligger blandt Andet ogsaa deri, at, naar man vil have et godt Raad om de kommende Tider, for at komme ud over de nærværende Forlegheder, saa spørger man dem, som — idetmindste have de ikke hidtil viist det Modsatte — ikke have stor Lyst til at spare os for Forlegheder (Hør!).

Indenrigsministeren: Der er adskillige Punkter, hvori jeg troer, at den ærede Taler, som sidst yttrede sig, noget har misforstaaet mig, hvorom jeg haaber det vil være temmelig let for mig at overbevise ham, og det er Grunden, hvorfor jeg allerede nu har udbedet mig Ordet. Efter hvad den ærede Rigsdagsmand yttrede i Begyndelsen af sit Foredrag, troer jeg, at der er al Udftigt til en Enighed mellem os om Grundlaget for en nye Organisation; jeg har idetmindste ikke udtalt Noget, som i saa Henseende fjernede sig væsentligt fra hans Anførte. Naar den ærede Taler spurgte, om vi nu i den nærværende Valglov have en Gradation af Besiddelse, da er det vist, at det have vi ikke; deri er der altsaa heller ikke nogen Uoverensstemmelse mellem os, deri ere vi ogsaa enige; men, hvad jeg derimod maa modsige, det er den ærede Rigsdagsmands Paastand om, at det er 25 Tdr. frit Hartkorn, som giver Afgang til Udøvelsen af den heromhandlede Rettighed; dette er en Misforstaaelse; det er ikke 25 Tdr. frit Hartkorn, men det er Besiddelsen af en Sædegaard, hvad enten dertil ligger 200 Tdr. Hartkorn, eller det er en saadan Sædegaard, hvortil der kun hører 25 Tdr. Hartkorn, men